

РЕЦЕНЗИЯ

по

По конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор” по Педиатрия (03.01.50) в Катедра „ Детски болести” при Факултет „Медицина” на МУ –Плевен

Кандидат: Доц. д-р Ваня Недкова, дм

Рецензент: Проф.д-р Петрана Илиева Чакърлова, дм

I. Анализ на кариерния профил

Доц. д-р Ваня Недкова, дм е родена на 26.06.1952 г. Висшето си медицинско образование завършва през 1976 г. в Медицински Университет- Варна. Има общ трудов стаж 36 години. Започнала е работа като асистент в Клиниката по Детски болести (УМБАЛ „Д-р Г.Странски”, Плевен, впоследствие академичната и кариера (35г.) преминава през старши асистент, главен асистент, доцент. От 2002 г. е Началник клиника по Детски болести, а впоследствие и Ръководител катедра Детски болести.

Член е на Факултетния и Академичен съвет на МУ –Плевен.

Доц. Недкова има три специалности: детски болести (1981); медицинска генетика (1996); детска гастроентерология (2002); сертификат по „Здравен мениджмънт и управление на болничните заведения” (2003); научно-образователната степен „Доктор по медицина” (1995) и научно звание „доцент” (2002).

Членство в национални научни дружества:

УС на Българската педиатрична асоциация, Председател на научния комитет по кърмене, член на научната общност по генетика, член на комитета по муковисцидоза, член на EPSGHAN, член на European Cystic Fibrosis Society.

II. Общо описание на представените материали по конкурса

За участие в конкурса доц. Недкова е представила на хартиен и електронен носител всички изискуеми материали: заявление, творческа

автобиография, дипломи за завършено висше образование, за придобити специалности, свидетелство за н.с. „Доктор по медицина” и н.з. „Доцент”, списък и копия на научните публикации, списъци на участия в учебници и учебни помагала, на резюмета и доклади, представени на научни форуми, на участия в научни проекти, справки за приносите, цитиранията, за импакт фактор, за учебна натовареност, за трудов стаж и др.

Освен това в пълен размер е представен и хабилитационният труд: „Муковисцидоза – съвременен подход”.

III. Оценка за научните трудове на кандидатката за цялостното академично развитие

A. Обща характеристика на научната продукция и публикационна дейност.

За участие в конкурса доц.В.Недкова е представила общо 136 научни труда: 100 публикации и 36 доклада, изнесени на научни форуми. Научните публикации включват:

Автореферат на дисертационен труд, хабилитационен труд, публикации в чужди научни списания (9); в български научни списания на английски език (9), в български списания (63), резюмета в чужбина (13), във връзка с дисертацията и хабилитационния труд (14).

От представения материал приемам за рецензия 73 статии в наши и международни списания.

Представени са 9 статии, които са публикувани в сборници от научни форуми в различни градове в България.

Основната част от публикациите са в сп.: „Педиатрия”, „Наука Лулмология”, „Практическа Педиатрия”, „Хигиена и Здравеопазване”, „Медицина и Фармация”, Trakia Journal of Science и др.

Публикациите в чужбина са в списания с международна редакция: сп.: Balkan Journal of Clinical Laboratory (10), Human Genetic (11), Labmedicine (12), Am.J.Hum.Gen. (10), Neuromuscular Disorders (31), European Journal of Clinical Nutrition (32).

В 44 от представените научни трудове доц. Недкова е самостоятелен или първи автор, в 22 е втори, а в 32 е трети или последващ.

Така, тя е водещ автор (самостоятелен +I и II) в общо 2/3 от публикациите 66 бр. (67.3%).

Доц. Недкова е много продуктивен учен. След хабилитацията тя има 80 публикации.

Тематиката на научните трудове на доц. Недкова е разнообразна, но акцента е върху генетичните заболявания в детската възраст.

Най-задълбочено е научното изследване и свързаните с това публикации по изучаването на генните дефекти, определящи тежестта и клиничните форми на изява при деца с муковисцидоза. И в проучванията

извършени от научен колектив с участието на доц. Недкова обхващаш пациенти от Северна България е установена висока честота за мутацията del F₅₀₈, която се установява в близо 70% и в Кавказката популация.

Интерес представляват и описаните редки нуклеотидни субституции водещи до формиране на Stop kodon в гена за муковисцидоза, които определят изявата на мекониум илеус в периода на новороденото – G 542X W 282X.

Интересни са получените резултати от дефицита на Zn при болните с изявен малабсорбционен синдром. Проучена е и честотата на най-честите бактериални инфекции определящи тежкото засягане на таргетния орган при муковисцидоза – бял дроб.

Тези научни резултати са в основата на извършващата се пренатална диагноза, която позволява раждане само на хетерозиготи, които имат добро качество на живот и до момента наблюдаваните от тях са достигнали възраст над 20 години.

Задълбочено генетично изследване е проведено и при деца с неврална мускулна дистрофия. Подобни изследвания са проведени и при деца с галактоземия, при нарушения в аминокиселинната обмяна, обмяната на мукополизахариди, при болни деца с АГС и тризомия 21.

Интерес представлява и описанието на казуистични синдроми – Смит-Лемли-Опиц; TAR с-м, цистиноза, метилмалонова ацидемия.

Акцент върху научните изследвания на доц. Недкова са хормоналните фактори при кърмачето. Проведени са количествени изследвания на микроелементния дефицит в детската възраст свързан с начина на хранене, острите и хронични диарии и малабсорбционния с-м при деца с муковисцидоза. С не по-малко значение е и влиянието на тютюнопушенето върху здравето на детето, като за целта е използван спектрофотометричен метод за определяне на тиоцианати в серум и урина.

В научния актив на доц. Недкова не липсват и публикации от общата педиатрия касаещи случаи с неоплазми, арт. хипертония и др.

Отделено е внимание на социалната педиатрия и по-специално малтретиране на деца с тежко интелектуално ретардиране и генетични дефекти.

На богатия клиничен опит и задълбочените генетични и клинични проучвания се базира и написването на хабилитационния труд – „Муковисцидоза – съвременен подход”.

„Муковисцидозата – съвременен подход” е обект на дългогодишни, комплексни и задълбочени изследвания на доц. Недкова, провеждани с модерни, съвременни генетични, функционални, микробиологични методи обхващащи: генетика, клинични прояви, медикаментозно лечение, хранителен режим при тези болни (особено използването на нутреинти).

Заслужават внимание новите методи за изследване като биоанализ на назален епител, ректум и потна жлеза, както и метода на интестиналния поток. Оптимизъм създава и възможността за прилагане на генна терапия.

Приносите от проведените научни изследвания са добре дефинирани и аз ги приемам.

Приносите са с потвърдителен характер, допълващи научното знание и медицинската практика.

1. Предложен е съвременен метод на наблюдение и лечение на децата с муковисцидоза, съобразен с Европейските стандарти.
2. Извършен е генетичен скрининг при 208 деца с муковисцидоза.

В България мутацията del F_{508} се открива в 83%; от тях 40% в хомозиготно състояние, а останалите в комбинация с друг молекулен дефект.

В 16% е намерена комбинация от редки генетични дефекти.

В бълг. популация са намерени общо 38 мутации, като освен del F_{508} само 4 други се срещат с честота над 2%.

3. Въведен е модифициран метод, съчетаващ акупунктура и лазер терапия за стимулация на лактацията.

4. Введен е модифициран спектрофотометричен метод за определяне на тиоцианати в серум и урина за доказване вредното влияние на тютюновия дим за организма.

Б. Научна активност – разпространение и приложение на научно-практическите постижения сред научната общност

Научните постижения доц. Недкова е представила на редица авторитетни научни форуми у нас и в чужбина. В представения списък фигурират 36 заглавия на научни съобщения. Във връзка с хабилизацията за доцентура и хабилизационния труд са 26. След хабилизацията са 10.

В. Участие в изпълнение и ръководство на проекти

Доц. Недкова участва в 7 научни проекта, като водещ изследовател.

Д. Ръководство на докторанти

Доц. Недкова е била ръководител на 2-ма защитили докторанти и понастоящем е научен ръководител на 2-ма други докторанти.

IV. Отражение (цитиране) на публикациите на доц. Недкова в националната и чуждестранна литература (публикационен имидж)

Доц. Недкова има много висок публикационен имидж в нашата и особено в чуждата литература. Нейните съвременни, особено генетични и

молекулярни изследвания, са многократно цитирани от авторитетни чужди учени.

Представена е официална справка за 80 цитирания в чужбина и 23 в България.

Доц. Недкова е един от малкото български учени в областта на хуманната медицина, които имат толкова висок импакт фактор – 16.797. Това е доказателство за високата стойност на проведените научни изследвания.

Научно-изследователската дейност на доц. Недкова се отличава с компетентност и академичност.

V. Комплексна, качествена оценка на учебно-методичната и преподавателска дейност

По данни на учебния отдел на МУ-Плевен (справка № 525/13.05.2013) доц. Недкова има общ преподавателски стаж 35 години. Провежда лекционен курс на студентите по медицина, сестрински здравни грижи, обществено здраве, социални дейности, докторанти и повече от 20 специализанти. Провежда теоретично и практическо обучение на стажант-лекари, участва в изпитни комисии (председател на комисия за държавен изпит по детски болести на студенти-медици, член е на комисията за държавен изпит на лекари по специалност детски болести и детска гастроентерология).

Общата ѝ годишна натовареност е 429 часа.

VI. Критични бележки

Смятам, че като педиатър-специалист независимо от големия брой научни публикации, доц. Недкова трябва да насочи своя интелектуален потенциал към написване на монография посветена на детската гастроентерология, както и по проблема съвременни аспекти на естественото хранене в кърмаческа възраст.

Освен това би било голяма загуба, ако под нейно ръководство не бъде издаден учебник по Педиатрия, тъй като тя е последовател на педиатричната школа оставена от проф. Мумджиев.

VII. Обща оценка на кандидатката спрямо задължителните количествени критерии и наукометрични показатели на МУ Плевен за заемане на академичната длъжност "Професор".

№	Показател	Изискуеми	Доц.Недкова
1.	Учебна работа		
	1.1. Аудиторни и извънаудиторни занятия в МФ часове	110	2009/2010 – 476.2 2010/2011 – 524 2011/2012 – 458 2012/2013 – 259.7 Всичко – 1718.5
	1.2. Ръководство на докторанти	2	4
2.	Изследователска дейност		
	2.1. Участие в изследователски проекти		7
	2.2. Участие в научни форуми		
	- национални		24
	- международни		12
	2.3. Защитена н.с. "Доктор"	1	1
	2.4. Хабилизационен труд	1	1
	2.5. Научни публикации –общ брой публикации в:	50	84
	чуждестранни списания	(25) 7	9
	български списания	50	75
	самостоятелен или първи автор	20	66(67.3%)
	Общ брой цитирания	20	
	от тях в чужди списания		80
	в български списания		23
	Импакт фактор -общ	>10	16.797
3.	Членство в научни организации:		
	- национални		4
	- международни		2

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Доц. Ваня Недкова, дм е авторитетен специалист, с богат клиничен, преподавателски и организационен опит, ръководейки успешно Клиниката по Педиатрия, МУ-Плевен.

Тя отговаря и надхвърля всички задължителни и специфични условия и наукометрични критерии за академичната длъжност „Професор“ дадени от МУ Плевен.

Доц. Недкова има безспорни постижения и приноси в съвременната област на изследване на генетичните и молекулярни основи на редица заболявания.

Имайки предвид значимостта на научните приноси на кандидатката относно качествата на представената научна дейност и активност, личния и принос убедено препоръчвам на членовете на научното жури да бъде присъдено научното звание „Професор” на доц.д-р Ваня Недкова, дм

27.06.2013г.
Стара Загора

Изготвил рецензията:
/проф..д-р П.Чакърлова, дм/

